

Briuselis, 2015 05 13
COM(2015) 250 final

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
CENTRINIAM BANKUI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ
KOMITETUI, REGIONŲ KOMITETUI IR EUROPOS INVESTICIJŲ BANKUI**

2015 m. Europos semestras. Konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos

1. IŽANGA

ES šalių ekonomikas vienu metu veikia daug palankių veiksnių, todėl ES ūkis vėl pradeda augti. Naftos kainos palyginti žemos, pasaulinis augimas stabilus, euro vertė toliau mažėja, o ekonominė politika Europos Sąjungoje palanki augimui. 2015 m. gegužės 5 d. paskelbtoje naujausioje ekonomikos prognozėje¹ Komisija numato, kad 2015 m. ES BVP augs 1,8 proc. (1,5 proc. euro zonoje) ir tikisi, kad 2016 m. augimas paspartės iki 2,1 proc. (1,9 proc. euro zonoje).

Tačiau šios teigiamos permainos didžia dalimi trumpalaikės. ES dar neatsikratė esminių krizės nulemtų trūkumų ir dar prieš krizę buvusių mažo ilgalaikio augimo tendencijų. Nors darbo rinkos padėtis palaipsniui gerėja, iš dalies dėl to, kad kelios valstybės narės pastaraisiais metais vykdė reformas, nedarbo lygis tebėra nepriimtinas (9,6 proc.). Auga skurdas ir marginalizacija. Aukštas privačiojo ir viešojo sektorių įsiskolinimo lygis tebestabdo investicijas ir augimą nuolat mažo augimo ir mažos infliacijos kontekste. Kai kuriose valstybėse narėse neveiksnių paskolų dalis didelė ir tebeauga. Per šešerius metus susidaręs didžiulis investicijų trūkumas, kuris, kaip apskaičiuota, viršija 300 mlrd. EUR, neigiamai veikia vidaus paklausą trumpuoju laikotarpiu ir potencialų augimą vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu. Vis lėčiau augančio našumo tendencija nepasikeitė, o gyventojų senėjimas turės didelės įtakos darbo jėgai ateityje.

Reikia aktyviau imtis priemonių, kad būtų įveiktos šios problemos ir užtikrintas patikimas ir subalansuotas atsigavimas, kuris išliktų ilgiau nei trumpąjį laikotarpį.

Pradėjusi kadenciją, Komisija parengė kryptingą didelio užmojo ekonomikos ir socialinių reikalų darbotvarkę ir supaprastino Europos semestro procesą, kad sutelktų jėgas patiems būtiniams prioritetams. 2015 m. metinėje augimo apžvalgoje² Komisija išklė tris tarpusavyje susijusius ES lygmens ekonominės politikos prioritetus: suderintą investicijų skatinimą, atnaujintą įsipareigojimą vykdyti struktūrines reformas ir fiskalinės atsakomybės užtikrinimą.

Atsižvelgiant į tas aplinkybes parengtose 2015 m. konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose ir naujose rekomendacijose euro zonai dėmesys sutelktas į augimo veiksnius, kurie padės užtikrinti atsigavimo tvarumą ir išvengti augimo vangumo, nuslopus laikiniams palankiems veiksniams. Jų tikslai:

- investicijos būsimo augimo tvarumui palaikyti. Tam reikia pašalinti investicinių projektų finansavimo ir inicijavimo kliūtis ir sparčiai įgyvendinti Investicijų planą Europai;
- didelio užmojo struktūrinės reformos prekių, paslaugų ir darbo rinkose, kurios padėtų padidinti našumą, konkurencingumą ir investicijas. Tos reformos skatins darbo vietų kūrimą ir augimą ir taip prisidės prie to, kad gerovė pasiektų platesnius visuomenės sluoksnius. Finansų rinkų veikimo reformos padės tvariai perbalansuoti ekonomiką, padidins galimybes gauti lėšų investicijoms ir sumažins neigiamą finansinio įsiskolinimo mažinimo poveikį bankų, privačiajame ir viešajame sektoriuose;

¹ 2015 m. gegužės 5 d. Komisijos 2015 m. pavasario prognozė
http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2015/pdf/ee2_en.pdf

² COM(2014) 902 *final*, 2014 11 28. Šie prioritetai taip pat įtvirtinti integruotose gairėse (COM(2015) 98 ir COM(2015) 99).

- aukso vidurio tarp trumpalaikės stabilizacijos ir ilgalaikio tvarumo suradimas. Euro zonoje, kai esama neutrali fiskalinė kryptis iš esmės tinkama, valstybėms narėms su dideliu deficitu ar skola reikia dėti daugiau pastangų siekiant fiskalinio tvarumo, o fiskalinio manevravimo galimybę turinčios valstybės narės turėtų imtis priemonių produktyvioms investicijoms remti. Keičiant viešųjų finansų sandarą, turėtų būti stiprinamas jų palaikomasis poveikis augimui;
- užimtumo politikos ir socialinės apsaugos gerinimas siekiant paskatinti žmonių aktyvumą, juos palaikyti ir apsaugoti ir sustiprinti socialinę sanglaudą, nes tai pagrindiniai tvaraus ekonomikos augimo elementai.

2. NAUJAS POŽIŪRIS – EUROPOS SEMESTRO RACIONALIZACIJA

Komisija šiek tiek pakeitė 2015 m. Europos semestro tvarką. Pokyčių tikslas – kiekvienoje valstybėje narėje sutelkti dėmesį į pagrindinių veiklos prioritetų sritis, skatinti geriau įgyvendinti rekomendacijas, padidinti atsakomybę nacionaliniu lygmeniu ir ja labiau dalytis su socialiniais partneriais ir suinteresuotaisiais subjektais. Naujovės, be kita ko, yra tokios:

- kryptingesni prioritetai metinėje augimo apžvalgoje;
- Komisijos atlikta konkrečių šalių ir euro zonos analizė skelbiama trimis mėnesiais anksčiau negu ankstesniais metais, kad pagrindinius aspektus būtų galima aptarti iki tol, kol pagal analizę bus padarytos išvados. Rekomendacijos valstybėms narėms, kuriose dėl makroekonominio disbalanso procedūros reikėjo nuodugnios analizės, įtrauktos į bendrą šalies ataskaitą;
- intensyvesnis informuojamasis darbas politiniu lygmeniu ir išsamesnės Komisijos narių, nacionalinių valdžios institucijų ir socialinių partnerių diskusijos apie ankstesnių rekomendacijų įgyvendinimą ir galimas būsimų rekomendacijų sritis.

Šie pokyčiai susilaukė plataus suinteresuotųjų subjektų pritarimo. Visų pirma valstybės narės pritarė, kad semestro dėmesys turėtų būti labiau sutelktas į ribotą prioritetų ir uždavinių skaičių. Joms priimtina, kad integruota šalių analizė pateikiama iš anksto ir kad Komisijos išvadas galima aptarti išsamiau. Euro zonos uždaviniai buvo aptarti balandžio mėn. Euro grupės posėdyje, kuriame iš esmės pritarta Komisijos ataskaitai.

Europos Parlamentas priėmė tris su tuo susijusius pranešimus savo iniciatyva dėl Europos semestro: pranešimą dėl 2015 m. metinės augimo apžvalgos³, pranešimą dėl užimtumo ir socialinių aspektų 2015 m. metinėje augimo apžvalgoje⁴ ir pranešimą dėl bendrosios rinkos valdymo įgyvendinant 2015 m. Europos semestrą⁵. Be to, Europos Parlamentas Briuselyje surengė Europos parlamentų savaitę, per kurią Europos Parlamento ir nacionalinių parlamentų nariai susitiko drauge aptarti ekonomikos, socialinių ir biudžeto klausimų.

Socialiniai partneriai aptarė ES ir nacionalinio lygmens ataskaitose pateiktą valstybių narių ekonominės padėties analizę. Viena tokių diskusijų vyko 2015 m. kovo 9 d. trišaliame socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime darbo vietų kūrimo, ekonomikos augimo ir investicijų Europoje klausimais.

³ P8_TA(2015)0067

⁴ P8_TA(2015)0068

⁵ P8_TA(2015)0069

Skelbdama 2015 m. konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas Komisija tęsia proceso racionalizavimą. Rekomendacijų skaičius gerokai sumažintas, kad dėmesys būtų sutelktas į makroekonominį ir socialinį aspektu aktualius pagrindinių prioritetų klausimus, dėl kurių valstybės narės turi artimiausiu metu imtis priemonių.

3. NAUJAS KRYPTINGUMAS

2015 m. Europos semestru Komisija įvertino rezultatus, kuriuos valstybės narės pasiekė įgyvendindamos praėjusių metų konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, ir 2015 m. rekomendacijose sutelkė dėmesį į pagrindines sritis, kuriose galima užtikrinti ilgalaikį atsigavimą.

Kaip nurodyta šalių ataskaitose, visos valstybės narės padarė tam tikros pažangos sprendamos 2014–2015 m. konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose nurodytus uždavinius (žr. priedo lentelę). Tačiau nacionalinėse reformų programose ir konvergencijos ir stabilumo programose matyti, kad tęsti reformų įgyvendinimą valstybės narės nusiteikusios nevienodai ryžtingai.

Nors kai kuriose srityse padaryta pažanga duoda vilčių, kelia nerimą tai, kad kitose srityse, kuriose esama didelių kliūčių investicijoms, pavyzdžiui, prekių ir paslaugų rinkų atvėrimo konkurencijai ir reglamentavimo sistemų srityse, pažangos mažai arba visai nėra. Struktūrinėmis reformomis šalinamos struktūrinės problemos. Todėl tokios reformos didina augimo ir darbo vietų kūrimo potencialą, paprastai vidutiniu ar ilguoju laikotarpiu. Tačiau jos taip pat gali padidinti pasitikėjimą ir patikimumą trumpuoju laikotarpiu, į kurį ypač atsižvelgiama priimant investavimo sprendimus. Tai reiškia, kad struktūrinės reformos gali paskatinti paklausą trumpuoju laikotarpiu, dar nesulaukus ilgalaikio poveikio.

Dėmesys prioritetams

2015 m. metinėje augimo apžvalgoje, Įspėjimo mechanizmo ataskaitoje, šalių ataskaitose ir po to paskelbtose ekonomikos prognozėse⁶ matyti, kad keletas makroekonominio disbalanso apraiškų panaikinta, tačiau kai kuriose valstybėse narėse išlieka didelė rizika. Tai, pavyzdžiui, didelės viešojo ir privačiojo sektorių išorės skolos, net pagerėjus einamosios sąskaitos balansui. Keletui valstybių narių skubiu prioritetu lieka eksporto potencialo stiprinimas. Tuo pat metu kitos valstybės narės turi problemų dėl silpno investavimo, nors esama fiskalinio manevravimo galimybių. Aukštas valstybės skolos lygis ir toliau kelia rūpesčių.

Užimtumas padidėjo palyginti greičiau ir labiau, nei tikėtasi. Ko gero, tai lėmė palankus lėtesnio darbo užmokesčio augimo poveikis ir pastarojo meto darbo rinkos reformos. Tačiau tarp reformų patvirtinimo ir visapusiško poveikio darbo vietų kūrimui visada prabėga laiko. Tai padeda paaiškinti, kodėl išliko didelis nedarbas, ypač jaunimo ir ilgalaikių bedarbių. Dėl to tęsiasi neigiami socialiniai procesai ir dažnai auga skurdo ir socialinės atskirties lygiai.

ES ir valstybės narės pripažino, kad reikia didinti investicijas. Į Komisijos iniciatyvą dėl Europos strateginių investicijų fondo atsiliepta teigiamai, o kelios valstybės narės (Ispanija, Italija, Lenkija, Liuksemburgas, Prancūzija, Vokietija) pranešė į jį pervesiančios nemažų papildomų įnašų. Tuo metu Europos investicijų bankas jau nustatė pirmą sąrašą projektų, kuriems būtų galima panaudoti naujojo Investicijų plano lėšas.

⁶ Žr. 1 išnašą.

Siekdama apskritai stiprinti investicijų, struktūrinių reformų ir fiskalinės atsakomybės sąsajas Komisija paaiškino interpretacijos, kaip reikia taikyti Stabilumo ir augimo pakte leidžiamą lankstumą, laisvę⁷. Komisija paaiškino tris konkrečius politikos aspektus, susijusius su: i) investicijomis, ypač tomis, kurios susijusios su nauju Europos strateginių investicijų fondu, įsteigtu pagal Investicijų planą Europai, ii) struktūrinėmis reformomis ir iii) ciklinėmis sąlygomis. Tos gairės pirmą kartą panaudotos 2015 m. vertinant, kaip valstybės narės atitinka Stabilumo ir augimo pakto reikalavimus. Atitinkamuose šalių pasiūlymuose paaiškinama, kaip interpretacija pritaikyta kiekvienu atveju.

Makroekonominio disbalanso šalinimas

Konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose atsižvelgta į 2015 m. metinėje augimo apžvalgoje nurodytus veiklos prioritetus. Jose taip pat atsižvelgta į specifinį poreikį pašalinti disbalansą šešiolikoje valstybių narių, kuriose Komisija yra disbalansą nustačiusi. Tų šalių, kuriose disbalansas perviršinis, konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose aptariama daugiau klausimų, kad būtų šalinamos pamatinės disbalanso priežastys. Kroatijos ir Prancūzijos, kuriose norint pašalinti perviršinį makroekonominį disbalansą reikalingas stiprus reformų postūmis, atvejais Komisija išanalizavo abiejų šalių politikos įsipareigojimus ir padarė išvadą, kad šiuo metu makroekonominio disbalanso procedūros (MDP) poreikis nepadidėjo. Penkiose perviršinį disbalansą turinčiose valstybėse narėse bus specialiai stebima, kaip įgyvendinamos jų reformos.

1 langelis. Valstybių narių padėtis, atsižvelgiant į makroekonominio disbalanso (MDP) procedūrą	
MDP kategorija	Valstybės narės 2015 m.*
Disbalanso nėra	Austrijoje, Čekijoje, Danijoje, Estijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Lietuvoje, Liuksemburge, Maltoje, Slovakijoje
Disbalansas, dėl kurio reikia imtis politikos veiksmų ir kurių reikia stebėti	Belgijoje, Jungtinėje Karalystėje, Nyderlanduose, Rumunijoje**, Suomijoje, Švedijoje
Disbalansas, dėl kurio reikia imtis ryžtingų politikos veiksmų ir kurių reikia stebėti	Vengrijoje, Vokietijoje
Disbalansas, dėl kurio reikia imtis ryžtingų politikos veiksmų ir kurių reikia specialiai stebėti	Airijoje, Ispanijoje, Slovėnijoje
Perviršinis disbalansas, dėl kurio reikia imtis ryžtingų politikos veiksmų ir kurių reikia specialiai stebėti	Bulgarijoje, Italijoje, Kroatijoje, Portugalijoje, Prancūzijoje
Perviršinis disbalansas, dėl kurio reikia imtis ryžtingų politikos veiksmų ir pradėti perviršinio disbalanso procedūrą	-

* Kipriui ir Graikijai taikoma makroekonominio koregavimo programa.

** Rumunijai taikoma prevencinės finansinės pagalbos programa.

4. Pagrindiniai 2015 m. rekomendacijų tikslai

Finansavimo kliūčių pašalinimas ir investicijų rėmimas

⁷ COM(2015) 12, 2015 1 13.

Naujausios Europos Centrinio Banko skolinimo apžvalgos duomenimis, kreditų suteikimo įmonėms sąlygos 2015 m. pirmą ketvirtį buvo dar labiau palengvintos, taigi padėjo atgaivinti paskolų augimą. Bankai pranešė, kad sušvelnino kreditavimo standartus, taikomus įmonėms – tiek didelėms, tiek mažosioms ir vidutinėms – teikiamoms paskoloms. Vis dėlto bendras kreditavimo standartų lygis liko aukštas, palyginti su lygiais iki krizės. Įmonėms teikiamoms paskoloms taikomi kreditavimo standartai realiai buvo sušvelninti, visų pirma Italijoje, o Nyderlanduose nuo realaus sugriežtinimo pereita prie realaus sušvelninimo.

Po 2014 m. rekomendacijų daugelis valstybių narių ėmėsi priemonių stiprinti pažeidžiamas finansų sektoriaus vietas ir atkurti įprastą skolinimą ekonomikai. Tačiau pažanga vis dar nevienoda. Kelios valstybės narės (Airija, Portugalija, Ispanija, Slovėnija ir Jungtinė Karalystė) toliau tęsė finansų sektoriaus restruktūrizavimą ir įprasto skolinimo ekonomikai, įskaitant MVĮ, atkūrimą.

Šiandienos rekomendacijose Komisija nurodo kai kuriuos likusius svarbius uždavinius. Pavyzdžiui, **Bulgarijoje** turėtų būti pabaigtas nepriklausomas visos sistemos turto kokybės patikrinimas ir vėlesnis bankų sektoriaus testavimo rezultatų apibendrinimas; reikia toliau stiprinti bankų ir ne bankų teikiamų finansinių paslaugų sektoriaus priežiūrą. **Ispanijoje** reikia pabaigti taupomųjų bankų sektoriaus reformą ir valstybės valdomų taupomųjų bankų restruktūrizavimą bei privatizavimą. **Kroatijoje** finansų sektoriaus pajėgumas palaikyti atsigavimą turėtų būti sustiprintas, kad būtų sprendžiamos didelių neveiksnių paskolų įmonėms ir hipotekos paskolų užsienio valiuta problemos ir šalinamos kai kurių įstaigų valdymo metodų spragos. **Vengrija** turėtų imtis priemonių atkurti normalų skolinimą realiajai ekonomikai ir pašalinti rinkos principais pagrįsto portfelių valymo kliūtis, taip pat gerokai sumažinti neapibrėžtųjų įsipareigojimų riziką, susijusią su didesne valstybės nuosavybe bankų sektoriuje. **Airijoje** iki 2015 m. pabaigos turėtų būti įgyvendinti absoliučios daugumos hipotekos paskolų, kurių mokėjimai vėluoja, restruktūrizavimo sprendimai, ir reikėtų sugriežtinti Airijos centrinio banko vykdomo stebėjimo taisykles. Paskolų sunkumų patiriančioms MVĮ restruktūrizavimo sprendimai ir likutinės komercinio nekilnojamojo turto paskolos turėtų tapti tvarios, toliau vertinant bankų rezultatus pagal išsikeltus planinius rodiklius. **Italija** turėtų iki 2015 m. pabaigos patvirtinti privalomas priemones, kuriomis būtų pašalintos bankų vidaus valdymo spragos, ypatingą dėmesį skiriant fondų vaidmeniui, ir imtis priemonių spartinti visapusišką neveiksnių paskolų mažinimą. **Maltoje** reikėtų pagerinti mažųjų ir labai mažų įmonių galimybę gauti finansavimą. **Portugalijoje** turėtų imtis priemonių sumažinti įmonių skolos perviršį, spręsti įmonėms suteiktų neveiksnių paskolų santykio bankuose problemą ir apmokestinimo nuostatomis sumažinti įmonių įsiskolinimui palankų mokesstinį iškraipymą. **Slovėnijoje** turėtų sumažinti neveiksnių paskolų lygį bankuose nustatydamas konkrečius planinius rodiklius, pagerinti kredito rizikos stebėjimo pajėgumus bankuose ir imtis priemonių, gerinančių MVĮ ir labai mažų įmonių galimybę gauti finansavimą.

Verslo aplinkos gerinimas ir našumo didinimas

Krizė padarė stiprų neigiamą poveikį potencialios gamybos apimties augimui ES, tačiau potencialaus augimo tendencija buvo mažėjanti jau gerokai iki krizės. Didelė nuo krizės pradžios prarasto gamybos apimties augimo dalis yra struktūrinio pobūdžio. Todėl norint, kad ES ekonomika toliau vystytųsi tvaresnio augimo keliu ir išvengtų ilgo sąstingio laikotarpio, reikėtų pirmiausia išspręsti struktūrines problemas.

Tikimasi, kad Europos Komisijos investicijų planas ir naujas Europos strateginių investicijų fondas (kartu su Europos struktūriniais ir investicijų fondais) Europos Sąjungoje paskatins investuoti. Tačiau norint kad jų poveikis būtų kuo didesnis, reikia stengtis pagerinti investicijų aplinką, pavyzdžiui, modernizuoti reglamentavimo ir administracinę aplinką. Administracijos ir teismų veiksmingumas, kuris ypač svarbus norint smulkiam verslui sudaryti augimui palankią aplinką, vis dar nepatenkinamas.

Keliose valstybėse narėse nepaprastai skubiai reikia pagerinti administracijos veiksmingumą, sutrumpinti teismo proceso trukmę, pagerinti teismų sistemos nepriklausomumo kokybę ir veiksmingumą, persvarstyti viešųjų pirkimų sistemą. Pavyzdžiui, **Bulgarija**, remdamasi geriausia tarptautine patirtimi ir praktinėmis žiniomis, turėtų parengti visapusišką nemokumo sistemos reformą, ypač tam, kad būtų pagerinti iki nemokumo taikomi mechanizmai ir neteisminis restruktūrizavimas. Pastaraisiais metais **Čekija** stengėsi kovoti su korupcijos problema smarkiai delsdama; nesisklaido ir abejonės dėl viešųjų pirkimų. **Kroatijoje** reikėtų pagerinti teismų sistemos, ypač komercinių teismų, veiksmingumą ir kokybę. **Italija** turėtų priimti ir įgyvendinti svarstomus įstatymus, kuriais siekiama pagerinti institucinę sistemą ir modernizuoti viešąjį administravimą, ir užtikrinti, kad civilinių bylų veiksmingumui pagerinti priimtoms reformos padėtų sumažintų teismo proceso trukmę. **Latvijoje** verslo aplinkai ir viešųjų paslaugų kokybei taip pat būtų naudingos kovos su interesų konfliktu ir korupcija priemonės. **Slovakija** turėtų intensyviau investuoti į infrastruktūrą, gerinti ir paprastinti administracines žemės naudojimo ir statybos leidimų išdavimo procedūras ir stiprinti konkurenciją viešųjų pirkimų srityje. **Slovėnijoje** 2014 m. gerėjo teismų veiksmingumas, nors ir lėčiau; vis dėlto procedūrų trukmė dar labai ilga, o neišspręstų bylų skaičius dar labai didelis.

Daugelyje valstybių narių reikia labai ryžtingai įgyvendinti struktūrines reformas, kad atsirastų daugiau lankstumo ir konkurencijos prekių ir paslaugų rinkose. 2015 m. metinėje augimo apžvalgoje labiausiai pabrėžtos tokios šešios Europos atžvilgiu rimtos kliūtys: neproporcingi ir nepagrįsti leidimo suteikimo reikalavimai, visų pirma teisinės formos ir akcijų valdymo reikalavimai; ii) nacionalinių teisės aktų aiškumo dėl taisyklių, kurios turėtų būti taikomos įmonėms, teikiančioms tarpvalstybines paslaugas, trūkumas; iii) abipusio pripažinimo trūkumas; iv) sudėtingos administracinės procedūros; v) netolygi pažanga vykdant profesijų reglamentavimo taisyklių tarpusavio vertinimą ir reglamentuojamųjų profesijų reformas; vi) likusios laisvo prekių judėjimo kliūtys.

Todėl 2015 m. konkrečioms šalims skirtomis rekomendacijomis siekiama toliau mažinti antikonkurencinį reglamentavimą, šalinti patekimo į rinką kliūtis ir didinti vidaus ir tarpvalstybinę konkurenciją. Pavyzdžiui, **Vokietijoje**, vienoje iš tų ES valstybių narių, kuriose reglamentavimas mažiausiai palankus konkurencijai profesinių paslaugų sektoriuje; **Danijoje**, kurioje našumo augimas nukentėjo nuo patekimo į rinką kliūčių ir reglamentavimo naštos į šalies rinką orientuotuose paslaugų sektoriuose, ypač statybos ir mažmeninės prekybos sektoriuose; **Ispanijoje**, kurioje išlikę nemažai įmonių augimo kliūčių, įskaitant su įmonių dydžiu susijusį reglamentavimą, ir kurioje vis dar reikia patvirtinti profesinių paslaugų ir profesinių asociacijų reformas; **Prancūzijoje**, kurioje esama galimybių padidinti konkurenciją paslaugų sektoriuje, ypač profesinių paslaugų, mažmeninės prekybos ir tinklų pramonės šakose, ir kurioje reglamentuojamosioms profesijoms taikomų taisyklių ir tarifų gausa varžo ekonominę veiklą; **Kroatijoje**, kurioje verslo aplinkai kenkia esminiai instituciniai trūkumai, įskaitant pernelyg dideles kliūtis paslaugų teikėjams ir gausybę parafiskalinių mokesčių; **Vengrijoje**, kurioje per kelerius pastaruosius metus sukurtos patekimo į rinką paslaugų sektoriuje kliūtys nebuvo pašalintos ir 2014 m. sudaryta naujų kliūčių, tokių kaip reikalavimas

visiems mažmeninės prekybos punkтам centralizuotai gauti leidimą; **Italijoje**, kurioje įvairūs konkurencijos apribojimai iki šiol trukdo tinkamai veikti prekių ir paslaugų rinkoms. Didelės kliūtys toliau varžo vietines viešąsias paslaugas, oro uostus ir uostus, teisės paslaugas, bankininkystę, vaistines ir sveikatos priežiūros sektorių. Be to, didelės spragos yra likusios viešųjų pirkimų srityje, nors imta plačiau taikyti centralizuotą pirkimą, ir toliau neleidžiama konkuruoti vietinių viešųjų paslaugų sektoriuje.

Viešųjų finansų pritaikymas, kad jie būtų palankesni augimui

2014 m. dauguma valstybių narių sėkmingai sumažino deficito lygį iki mažesnio nei 3 proc. BVP. Deficitas euro zonoje toliau mažėjo iki 2,4 proc. ir tikimasi, kad valdžios sektoriaus skolos santykis nuo 2015 m. ims mažėti. Tai daugeliui valstybių narių suteiks fiskalinių aplinkybių, kuriomis įmanomas atokvėpis, ir galimybę sparčiau pasinaudoti struktūrinėmis reformomis. Tačiau šalims, kurių skola ir deficitas dideli, reikalinga tolesnė konsolidacija, kad jos atitiktų Stabilumo ir augimo pakto reikalavimus; reikėtų gerinti viešųjų finansų veiksmingumą, kokybę ir palaikomąjį poveikį augimui.

Be to, yra ilgalaikių problemų, į kurias reikia atkreipti dėmesį. Keletas valstybių narių, tarp jų Italija, Ispanija ir Vengrija, ėmėsi reformuoti mokesčių sistemas ir gerinti mokestinių prievolių vykdymą. Nors daugelis valstybių narių pripažįsta, kad reikia apmokestinimo našta perkelti nuo darbo ir pašalinti iškraipymus mokesčių sistemose, pažangos būta lėtos. Ilgalaikiai iššūkiai susiję ir su sveikatos priežiūros bei pensijų sistemomis, kurioms tenkančios išlaidos sudaro didelę viešųjų finansų dalį. Tačiau kaip tik jos būtinos siekiant užtikrinti socialinį teisingumą tos pačios ir skirtingų kartų atstovams.

Daugelis valstybių narių ėmėsi priemonių reformuoti sveikatos priežiūros ir pensijų sistemas. Komisija rekomenduoja tolesnes reformas šiose srityse valstybėms narėms, tokioms kaip Bulgarija, Čekija, Ispanija, Kroatija, Latvija, Lenkija, Liuksemburgas, Malta, Prancūzija, Rumunija, Slovėnija, Suomija.

Kalbant apie valstybes nares, kurioms taikoma perviršinio deficito procedūra, Komisija rekomenduoja, kad Maltai ir Lenkijai dabar ji būtų nutraukta. Vadinasi, po šio semestro etapo perviršinio deficito procedūra tebebūtų taikoma devynioms valstybėms narėms. Tai gerokai mažiau nei 2011 m., kai perviršinio deficito procedūra taikyta 24 valstybėms narėms. Komisija pagal 126 straipsnio 3 dalį parengė Suomijos ataskaitą, kurioje išanalizuotas Sutarties skolos ir deficito kriterijų pažeidimas, dėl kurio gali būti pradėta perviršinio deficito procedūra.

Komisija rekomenduoja Tarybai nuspręsti, kad Jungtinė Karalystė pagal perviršinio deficito procedūrą nesiėmė veiksmingų priemonių, nes numatoma, kad 2014–2015 m. terminas liks neįvykdytas ir rekomenduotos vidutinės metinės fiskalinės priemonės neįgyvendintos. Ji taip pat rekomenduota Tarybai priimti naują rekomendaciją pagal 126 straipsnio 7 dalį, kurioje būtų nurodytas naujas terminas – 2016–2017 m.

Po birželio 10 d.⁸ Komisija įvertins priemones, kurių ėmėsi Prancūzija reaguodama į 2015 m. kovo 10 d. Tarybos rekomendaciją. Komisija taip pat nustatė, kad kitose valstybėse narėse, kurioms taikoma perviršinio deficito procedūra, esama rizikos, kad perviršinis deficitas nebus panaikintas laiku ir tvariai, todėl mano, kad reikia tolesnių priemonių. Konkrečiai tai

⁸ Žr. 2015 m. kovo 10 d. Tarybos rekomendaciją.

pasakytina apie Kroatiją ir Ispaniją dėl 2016 m. termino ir apie Portugaliją dėl 2015 m. termino (kuris jau netrukus).

Pagal Komisijos 2015 m. pavasario prognozę, projektuojama, kad Vengrijoje 2015 m. kyla didelio nuokrypio rizika. Jei politika nesikeis, 2016 m. keliose valstybėse atsiras arba didelių, arba mažesnių nuokrypių. Komisijos nuomone, visais šiais atvejais reikia tolesnių priemonių.

Priėmus komunikatą dėl Stabilumo ir augimo pakto taisyklėse leidžiamo lankstumo⁹, keletas valstybių narių juo galės pasinaudoti jau 2016 m. Lietuva galės pasinaudoti pensijų reformos nuostata, jei Eurostatas patvirtins, kad reforma yra sisteminio pobūdžio. Italija gali pasinaudoti struktūrinės reformos nuostata, jei 2015 m. vyriausybė imsis būtinų priemonių (išsamiau apie tai – konkrečiai šalims skirtose rekomendacijose). Bus stebima, kaip Italijos vyriausybė sureaguos į 2015 m. balandžio pabaigoje Konstitucinio teismo priimtą sprendimą dėl pensijų, siekiant nustatyti, ar vėliau reikės SESV 126 straipsnio 3 dalyje numatyto pranešimo, kuriame turi būti atitinkamai pakeisti fiskaliniai tikslai.

Gairės dėl tolesnių veiksmų pagal Stabilumo ir augimo paką pateiktos Komisijos pateiktose atitinkamose konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose.

2 langelis. Valstybių narių padėtis, atsižvelgiant į Stabilumo ir augimo paką, 2015 m. gegužės 13 d.	
Perviršinio deficito procedūra netaikoma	Austrijai, Belgijai, Bulgarijai, Čekijai, Danijai, Estijai, Italijai, Latvijai, Lietuvai, Liuksemburgui, Nyderlandams, Rumunijai**, Slovakijai, Švedijai, Vengrijai, Vokietijai
Perviršinio deficito procedūra nutraukiama	Lenkijai, Maltai
Perviršinio deficito procedūros taikomos	Airijai, Graikijai, Ispanijai, Kiprui, Kroatijai, Portugalijai, Prancūzijai, Slovėnijai
Naujas terminas 2016–2017 m.	Jungtinei Karalystei
Svarstoma, ar pradėti naują perviršinio deficito procedūrą	Suomijai

Užimtumo politikos ir socialinės apsaugos tobulinimas

2015 m. metinėje augimo apžvalgoje Komisija pabrėžė būtinybę gerinti darbo rinkos dinamiką ir spręsti didelio nedarbo problemą. Tai būtina norint paskatinti darbo vietų kūrimą ir ištaisyti iškraipymus, tokius kaip aukšti segmentacijos lygiai, ilgalaikis ir jaunimo nedarbas, gebėjimų paklausos ir pasiūlos neatitiktis. Nelanksčios atleidimo iš darbo taisyklės ir ilgi darbo ginčai gali trukdyti priimti naujus darbuotojus pagal neterminuotas darbo sutartis, riboti profesinį mobilumą ir skatinti pernelyg dažnai naudoti laikinąsias darbo sutartis. Dideli darbo, ypač nedideles pajamas turinčių asmenų, apmokestinimo lygiai gali trukdyti kurti darbo vietas ir silpninti paskatas dalyvauti darbo rinkoje. Norint paskatinti darbo vietų kūrimą reikia, kad

⁹ Žr. 8 išnašą.

realusis darbo užmokestis kistų pagal našumo pokytį ir atspindėtų skirtingas sektorių ir įmonių aplinkybes. Atsižvelgiant į skirtingas konkurencingumo sąlygas ir našumo pokyčius tarp sektorių ir juose, gali prireikti tam tikro lankstumo, leidžiančio diferencijuoti darbo užmokesčio kaitą. Jos tempas turėtų būti nustatomas dalyvaujant socialiniams partneriams ir laikantis nacionalinės praktikos ir tradicijos. Kai darbo užmokesčio nustatymo mechanizmais nustatomas darbo užmokestis neatitinka našumo lygių ir tendencijų, dėl jo gali mažėti užimtumas arba didėti darbo rinkos segmentacija, ypač darbdaviams ėmus taikyti alternatyvias įdarbinimo formas, kurioms tie mechanizmai netaikomi. Gerinant galimybes įsidarbinti ypač svarbus vaidmuo tenka veiksmingoms ir efektyvioms profesinio švietimo ir mokymo programoms, įskaitant tikslinį suaugusiųjų mokymąsi. Kai kuriose valstybėse narėse taip pat reikėtų pritaikyti valstybinių užimtumo tarnybų vaidmenį, o aktyvios darbo rinkos priemonės galėtų būti nukreipiamos veiksmingiau, kad įsilieti į darbo rinką būtų padedama tiems, kurie nuo jos labiausiai nutolę. Ilgalaikis nedarbas turi būti mažinamas derinant veiksmingą socialinę pagalbą ir geresnes įsidarbinimo galimybes.

Pripažindama keliose valstybėse narėse padarytą pažangą, Komisija mano, kad reikia įgyvendinti darbo rinkos reformas, nes daugelio valstybių narių darbo rinkose padėtis yra liūdna. **Prancūzijoje**, palyginti su kitomis valstybėmis narėmis, darbo sąnaudos minimalų darbo užmokesčių gaunantiems asmenims lieka aukštos ir jų kaita tebėra nepalanki konkurencingumui ir darbo vietų kūrimui. Be to, mažos infliacijos sąlygomis esamas minimalaus darbo užmokesčio automatinio indeksavimo mechanizmas gali nulemti tokį darbo užmokesčio padidėjimą, kuris nėra būtinas perkamajai galiai išlaikyti. **Lenkijoje** terminuotųjų darbo sutarčių dalis yra didžiausia ES, perėjimo nuo terminuotųjų prie neterminuotųjų darbo sutarčių nuošimtis yra žemas, o darbo užmokesčio skirtumai yra vieni didžiausių ES. Nelanksčios atleidimo iš darbo nuostatos, ilga teismo proceso trukmė ir kita darbdaviams tenkanti našta skatina naudoti terminuotąsias ir netipiškas darbo sutartis. Be to, kadangi darbo kodeksu reglamentuojamų sutarčių sąnaudos laikomos didelėmis, pernelyg dažnai naudojamos civilinės teisės sutartys, kurios patrauklios darbdaviams dėl mažesnių susijusių socialinio draudimo įmokų, tačiau gali sumenkinti užimtumo kokybę, ypač jauniems darbuotojams.

Kitos į Europos semestrą įtrauktos politikos sritys

Kadangi 2015 m. pasikeitė konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų dėl pagrindinių makroekonominiu ir socialiniu požiūriu aktualių prioritetinių klausimų, kuriuos valstybės narės turi artimiausiu metu spręsti, kryptis ir prioritetai, rekomendacijų skaičius yra gerokai sumažintas.

Tačiau tai nereiškia, kad tos sritys, kurios ankstesniais metais buvo įtrauktos į gerokai platesnio pobūdžio konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas, nebėra aktualios. Komisija toliau jas stebės naudodamasi šalių ataskaitomis ir toliau ragins valstybes nares nacionalinėse reformų programose laikytis holistinio požiūrio. Daugelis tų klausimų bus nagrinėjami kituose politikos procesuose (pavyzdžiui, energetikos sąjungos, bendrosios skaitmeninės rinkos, su bendrąja rinka ir tokiomis sritimis kaip aplinka susijusių stebėjimo ir vykdymo užtikrinimo mechanizmų ir Europos mokslinių tyrimų erdvės ir inovacijų sąjungos stebėjimo kontekste) ir (arba) diskutuojant apie politikos įgyvendinimą su Europos Parlamento sektoriniais komitetais, sektorinės sudėties Tarybos posėdžiuose ir su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. ES teisę įgyvendinant netinkamai, Komisija, siekdama užtikrinti reikiamą atitiktį, užuot skelbusi rekomendacijas, taikys pažeidimo nagrinėjimo procedūrą.

Tai atvejais, kai Komisija mato, kad reformos vyksta, bet jų poveikis dar negali būti įvertintas, ji šiais metais neteikia rekomendacijos, tačiau nurodo, kad atidžiai stebės įgyvendinimą ir rezultatus tikrindama, ar reformos įgyvendintos taip, kaip tikėtasi.

5. IŠVADA

Komisija mano, kad nuo šiol Europos semestras turi tapti kryptingesnis ir suteikti daugiau laiko diskusijoms ir daugiau progų aptarti esminius klausimus pagal faktus ir europinius prioritetus. Taip jis įgis daugiau svorio ir bus racionalizuotas nacionaliniu ir Europos lygmeniu.

Europos semestro racionalizavimas vyksta tada, kai kartu prisiimama daugiau politinės atsakomybės ir didėja atskaitomybė. Racionalizavimo tikslas – padėti geriau įgyvendinti konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Šio naujo modelio paskirtis – remiantis valstybių narių nuomonėmis apie Europos valdymą padėti tęsti reformas, kad jų teigiamą poveikį galėtų pajusti įmonės ir piliečiai.

Komisija ragina Tarybą pritarti modeliui, kurį ji siūlo taikyti 2015–2016 m. konkrečioms šalims skirtoms rekomendacijoms. Valstybes nares Komisija ragina rekomendacijas tiksliai įgyvendinti.

Metiniai prioritetai turi būti nustatyti atsižvelgiant į atnaujintą ilgalaikę ekonominę strategiją. Todėl Komisija rengia strategijos „Europa 2020“ laikotarpio vidurio peržiūrą ir ketina peržiūros dokumentą pateikti šių metų pabaigoje.

Komisija taip pat toliau tęs ekonominės ir pinigų sąjungos stiprinimo darbus, įskaitant ekonomikos valdymo sistemos peržiūrą.

1 PRIEDAS. 2015–2016 M. ES KONKREČIOMS ŠALIMS SKIRTU REKOMENDACIJŲ APŽVALGA

	Viešieji finansai ir gerovės sistemos				Finansų sektorius		Darbo rinka			Prekių ir paslaugų rinkos		Švietimas	Socialinė įtrauktis	Administravimas	
	Viešieji finansai	Mokesčių sistema	Pensijų sistema	Sveikatos priežiūros sistema	Bankininkystė ir galimybės gauti finansavimą	Būstų sektorius ir privačioji skola	Darbo rinka	Darbo apmokestinimas	Darbo užmokesčio nustatymas	Paslaugų ir tinklų sektoriai	Inovacijos ir verslo aplinka	Švietimas ir įgūdžiai	Skurdas ir socialinė įtrauktis	Administracijos modernizavimas ir teisinė valstybė	
AT															AT
BE															BE
BG															BG
CZ															CZ
DE															DE
DK															DK
EE															EE
ES															ES
FI															FI
FR															FR
HR															HR
HU															HU
IE															IE
IT															IT
LT															LT
LU															LU
LV															LV
MT															MT
NL															NL
PL															PL
PT															PT
RO															RO
SE															SE
SI															SI
SK															SK
UK															UK
Euro zona															Euro zona

2 PRIEDAS. STRATEGIJOS „EUROPA 2020“ TIKSLŲ APŽVALGA¹⁰

*Šalys, kurios nurodė nacionalinius tikslus remdamosi kitu nei ES pagrindinio tikslo rodikliu

Valstybių narių tikslai	Užimtumas (%)	MTTP (% BVP)	Išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslai (palyginti su 2005 m. lygiu) ¹¹	Atsinaujinančioji energija (% bendro galutinio energijos suvartojimo)	Energijos vartojimo efektyvumas ¹²	Mokyklos nebaigusiu mokslėvių skaičiaus mažinimas (%)	Aukštasis (tretinis) mokymas %	Gyventojų, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis, skaičiaus mažinimas (asmenų skaičius)
ES pagrindinis tikslas	75 %	3 %	-20 % (palyginti su 1990 m. lygiu)	20 %	20 %	<10 %	40 %	20 000 000
AT	77–78 %	3,76 %	-16 %	34 %	31,5	9,5 %	38 % (įskaitant ISCED 4/4a)	235 000
BE	73,2 %	3 %	-15 %	13 %	43,7	9,5 %	47 %	380 000
BG	76 %	1,5 %	20 %	16 %	15,8	11 %	36 %	260 000
CY	75–77 %	0,5 %	-5 %	13 %	2,2	10 %	46 %	27 000
CZ	75 %	1 % (tik viešajame sektoriuje)	9 %	13 %	39,6	5,5 %	32 %	Asmenų, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis, skaičius neviršija 2008 m. lygio, ir imamasi priemonių jį sumažinti 30,000*.
DE	77 %	3 %	-14 %	18 %	276,6	<10 %	42 % (įskaitant ISCED 4)	Ilgalaikių bedarbių skaičiaus sumažinimas 320 000, palyginti su 2008 m.*
DK	80 %	3 %	-20 %	30 %	17,8	<10 %	40 %	Mažo užimtumo namų ūkiuose gyvenančių asmenų skaičiaus sumažinimas 22 000, palyginti su 2008 m.*
EE	76 %	3%	11 %	25 %	6,5	9,5 %	40 %	Skurdo rizikos lygio sumažinimas iki 15 %*.
EL	70 %	1,21 %	-4 %	18 %	27,1	9,7 %	32 %	450 000
ES	74 %	2 %	-10 %	20 %	119,9	15 % (mokyklos nebaigę asmenys)	44 %	1 400 000–1 500 000
FI	78 %	4 %	-16 %	38 %	35,9	8 %	42 % (pagal siaurą nacionalinę apibrėžtį)	Asmenų, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis, skaičiaus sumažinimas iki 770 000.

¹⁰ 2015 m. balandžio mėn. nacionalinėse reformų programose nustatyti valstybių narių tikslai.

¹¹ Sprendime 2009/406/EB (Sprendime dėl pastangų pasidalijimo) nustatyti valstybių narių išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslai yra susiję su teršalais, kuriems netaikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema. Teršalų, kuriems taikoma apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema, kiekis bus sumažintas 21 %, palyginti su 2005 m. lygiu. Palyginti su 1990 m. lygiu, bendras išmetamųjų teršalų kiekis bus atitinkamai sumažintas 20 %. Tikslai apibrėžiami pagal išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo arba didžiausio jų kiekio padidėjimo rodiklius.

¹² Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 2012/27/ES 3 straipsnio 1 dalies a punkte nustatyta, kad 2020 m. Europos Sąjungos energijos suvartojimas turi būti ne didesnis kaip 1474 Mtne pirminės energijos arba ne didesnis kaip 1078 Mtne galutinės energijos. Šioje lentelėje nurodomi tik Mtne išreikšti pirminės energijos suvartojimo 2020 m. duomenys.

Valstybių narių tikslai	Užimtumas (%)	MTTP (% BVP)	Išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslai (palyginti su 2005 m. lygiu) ¹¹	Atsinaujinančioji energija (% bendro galutinio energijos suvartojimo)	Energijos vartojimo efektyvumas ¹²	Mokyklos nebaigusiu mokslėivių skaičiaus mažinimas (%)	Aukštasis (tretinis) mokymas %	Gyventojų, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis, skaičiaus mažinimas (asmenų skaičius)
FR	75 %	3%	-14 %	23 %	236,3	9,5 %	50 % (17–33 m. amžiaus)	1 900 000
HR	62,9 %	1,4 %	11 %	20 %	9,2	4 %	35 %	Asmenų, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis, skaičiaus sumažinimas iki 1 220 000 (prilygsta sumažinimui 150 000 asmenų).
HU	75 %	1,8 %	10 %	13 %	26,6	10 %	30,3 %	450 000
IE	69–71 %	Maždaug 2 % (2,5 % BNP)	-20 %	16 %	13,9	8 %	60 %	Asmenų, kurie laikomi skirstančiais pagal visus kriterijus (pastovus skurdas, skurdo rizika ar bazinis nepriteklis) skaičiaus sumažinimas bent 200 000*.
IT	67–69 %	1,53 %	-13 %	17 %	158	16 %	26–27 %	2 200 000
LT	72,8 %	1,9 %	15 %	23 %	6,49	<9 %	48,7 %	Asmenų, kuriems gresia skurdas arba socialinė atskirtis, skaičiaus sumažinimas iki 814 000.
LU	73 %	2,3–2,6 %	-20 %	11 %	4,48	<10%	66 %	6 000
LV	73 %	1,5 %	17%	40 %	5,37	10 %	34–36 %	121 000 (asmenys, kuriems gresia skurdas gavus socialinius pervedimus ir (arba) kurie gyvena labai mažo užimtumo namų ūkiuose)*.
MT	70 %	2 %	5 %	10 %	0,825	10 %	33 %	6 560
NL	80 %	2,5 %	-16 %	14 %	60,7	<8 %	40 %	Asmenų (0–64 m.), kurie gyvena labai mažo užimtumo namų ūkiuose, skaičiaus sumažinimas 100 000*.
PL	71 %	1,7 %	14 %	15 %	96,4	4,5 %	45 %	1 500 000
PT	75 %	2,7–3,3 %	1 %	31 %	22,5	10 %	40 %	200 000
RO	70 %	2 %	19 %	24 %	42,99	11,3 %	26,7 %	580 000
SE	80 %	4 %	-17 %	49 %	43,4	<10 %	40–45 %	20–64 m. amžiaus nedirbančių asmenų (išskyrus dieniniame skyriuje besimokančius studentus), ilgalaikių bedarbių ir ilgalaikį nedarbingumą turinčių asmenų sumažinimas iki mažiau nei 14 %*.
SI	75 %	3 %	4 %	25 %	7,31	5 %	40 %	40 000
SK	72 %	1,2 %	13 %	14 %	16,2	6 %	40 %	170 000
UK	Nėra	Nėra	-16 %	15 %	175	Nėra	Nėra	Nėra